

Tervis ja taastusravi

Kela®

Haigushüvitised ja -päevarahad, taastusravi- ja puuetega inimeste toetused

Lühidalt ja selgelt

Sisukord

Tervis ja taastusravi	1
Kui haigestute	2
Kes võib saada Kela toetusi?	2
Kela kaart	3
Euroopa ravikindlustuskaart	3
Ravimihüvitised	4
Eraravi hüvitised	5
Erahambaravi hüvitised	6
Sõidukulude hüvitised	7
Haiguspäevaraha	8
Osaline haiguspäevaraha	9
Haiguspäevaraha, taastusravi või pension?	10
Tööandja korraldatav töötervishoid	11
Kui laps haigestub	11
Taastusravi toetamine	12
Taastusraviraha	13
Puuetega inimeste toetused	14
Taotlemine ja maksmine	15
Kela teenindab	16
Teatage muudatustest	16
Vaide esitamine Kela otsuse suhtes	16
Kontaktandmed	17

Tervis ja taastusravi

Selles voldikus räägitakse, millist rahalist toetust Kela annab haiguse raviks ja taastusraviks. Lisaks tutvustatakse puuetega inimeste toetusi ja töötervishoidu.

Kela hüvitab osaliselt näiteks arsti määratud ravimite maksumuse. Hüvitist saab ka eraarsti või erahambaarsti juures käimise kuludelt. Lisaks toetab Kela toimetulekut haiguse ajal.

Kela korraldab ka taastusravi ja toetab toimetulekut taastusravi ajal. Lisaks maksab Kela tööandjatele ja ettevõtjatele hüvitist töötervishoiu kulude katteks.

Kela väljastab toetusi üksnes taotluste alusel, niisiis tuleb kõiki toetusi Kelast taotleda. Võite taotleda toetust interneti teel või täites paberblanketi.

 [www.kela.fi /asiointi](http://www.kela.fi/asiointi)

Kela toetuste alused on seadusega kindlaks määratud. Toetuse saamist mõjutavad taotlejate olukord ja toetusvajadus, mis võivad olla väga erinevad. Seetõttu on ka toetuste suurus erinev. Selles voldikus tutvustatakse Kela haigus- ja taastusravitoetuste põhiküsimusi aastal 2015. Seega ei käsitleta kõiki toetuste üksikasju. Toetuste täpsed suurused ja sissetulekute piirmäärad on eraldi lisas, mille võite välja printida veebilehelt

 www.kela.fi/sairastaminen

või küsida Kela büroost.

Tervis ja taastusravi – kesksed terminid:

Haiguspäevarama – Sairauspäiväraha
Osaline haiguspäevarama
– Osasairauspäiväraha
Omavastutusosa, omavastutusaeg
– Omavastuuosuus, omavastuuaika
Viitehind – Viitehinta
Sõidukulude hüvitis – Matkakorvaus
Toitumishüvitis – Ruokavaliokorvaus

Kui haigestute

Kui haigestute ja vajate arstiabi, võite minna kohaliku omavalitsuse tervisekeskusse või eraarsti juurde.

Kela hüvitab muuhulgas osaliselt järgnevad haigusest johtuvad kulud:

- teile määratud retseptiravimid, mis kuuluvad hüvitatavate ravimite hulka
- eraarsti ja erahambaarsti tasud
- ravile või uuringule sõitmise kulud

Kela ei hüvita riikliku tervishoiu kulusid ehk ravi tervisekeskuses ja haiglas.

Täiendavalt hüvitab Kela haiguse ja haige lapse hooldamise ajal saamata jäänud töötasu.

Kui käite tööl, võite kasutada ka tööandja korraldatud töttervishoiuteenusid.

Kindlustusfirmad müüvad ka eratervisekindlustusi, mida saab kasutada haigestumise korral.

Kes võib saada Kela toetusi?

Et saaksite Kela toetusi, peate kuuluma Soome sotsiaalkaitse alla.

Sotsiaalkaitse alla kuuluvad üldjuhul kõik, kes Soomes alaliselt elavad.

Ka osa Soome tööle tulnud inimestest kuulub Soome sotsiaalkaitse alla.

Kui kahtlete, küsige asja kohta lähemalt Kelast.

Lisateave sotsiaalkaitse alla kuulumise kohta teenusenumbril
020 634 0200
E–R kl 8–18

Kela kaart

Kui teil on Kela kaart, saate sellega hüvitist ravikuludelt paljudes eraarstipunktides kohapeal. Nii ei pea te eraldi hüvitist taotlema. Peaaegu kõigil Soomes elavatel inimestel on Kela kaart.

Kela annab Kela kaardi kõigile, kes kuuluvad Soome sotsiaalkaitse alla.

Kaart on tasuta ja saadetakse teile postiga koju.

Kela kaardi saab tellida teenusenumbril

020 692 203

E–R kl 8–18

(soome keeles)

020 692 223

(rootsi ja inglise keeles)

Euroopa ravikindlustuskaart

Kui reisite teistes Euroopa riikides, on mõistlik kaasas kanda Euroopa ravikindlustuskaarti.

Võite tellida Euroopa ravikindlustuskaardi internetist

 www.kela.fi/asiointi
või teenusenumbrilt

Kaart on tasuta ja saadetakse teile postiga koju.

Kui haigestute ootamatult, näidake välisriigi raviasutuses kaarti ja isikutunnistust. Siis saate samad raviteenused, mis kehtivad riigi püsielanikele. Kaart kehtib lisaks Euroopa Liidu territooriumile ka Norras, Islandil, Šveitsis ja Liechtensteinis. Enne reisi on mõistlik endale selgeks teha, kuidas mingis riigis tuleb tegutseda. Lisateavet saate internetist

 www.kela.fi/sairaanulkomailla

Kui teil ei ole kaarti kaasas, võite taotleda hüvitisi hiljem Kelast.

Lisaks müüvad kindlustusfirmad ravikulusid hüvitavaid reisikindlustusi.

Ravimihüvitised

Kela võib maksta hüvitist apteegist ostetud ravimitelt, mida arst või õde on teie haiguse raviks retseptiga määranud.

Kela ei maksa hüvitist mitte päris kõigi ravimite puhul.

Üldjuhul saate hüvitise otse apteegis. Apteek kontrollib teie hüvitise saamise õigust elektrooniliselt Kela päringuteenindusest.

Apteek arvestab Kela hüvitise ravimi hinnast maha ja tasute seega ülejäänud osa hinnast. Ravimi põhihüvitis on 35% ravimi võrdlushinnast või müügihinnast.

Võrdlushind ja ravimi vahetamine soodsama vastu

Osa ravimitest kuulub võrdlushinnasüsteemi. Neile ravimitele on määratud võrdlushinnagrupp ja võrdlushind. Ravimi müügihind võib olla kõrgem kui võrdlushind. Kela maksab hüvitist võrdlushinna järgi.

Ühes võrdlushinnagrupis on omavahel vahetuskõlblikud ravimid. Võite vahetada oma retsepti ravimi apteegis samalaadse, kuid odavama ravimi vastu. Apteek ei tohi ravimit vahetada, kui ravimi määraja on keelanud ravimit vahetada.

Kui ravimil võrdlushinda ei ole, saate hüvitist müügihinnast.

Näide

Arsti määratud ravim maksab 30 eurot. Ravim kuulub võrdlushinnagruppi, kus võrdlushind on 10 eurot. Kela maksab hüvitist 35% võrdlushinnast ehk 10 eurost ja hüvitis on 3,50 eurot. Kui te ei taha oma ravimit odavama vastu vahetada, maksate ravimi eest 26,50 eurot. Kui vahetate oma ravimi samalaadse odavama, näiteks 10 eurot maksva ravimi vastu, maksate ise ainult 6,50 eurot.

Erihüvitis

Teatud ravimite puhul makstakse erihüvitist, mis on suurem kui põhihüvitis. Seda võib saada teatud raskete ja pikaajaliste haiguste raviks määratud ravimite hüvitamiseks. Erihüvitise õigust saab taotleda Kelast arsti B-otsuse alusel.

Ravimihüvitist võib saada ka teatud toiduainetelt. Üldjuhul saavad toiduainete arvelt hüvitist näiteks piimaallergiat või ainevahetushäirete all kannatajad.

Toiduainete hüvitamise õigust saab taotleda Kelast arsti B-otsuse alusel.

Suured ravimikulud

Kui peate ostma palju ravimeid, võite saada ravimikulude lisahüvitist.

Ravimikulude omavastutus on 2015. aastal 612.62 eurot.

Kui teie hüvitatud ravimite eest makstud ravimikulud ületavad seda summat, saadab Kela teile selle kohta teate. Seejärel saate aasta lõpuni lisahüvitist otse apteegist.

Lisahüvitis tähendab, et maksate ravimi eest vaid 1.50 eurot, kuigi ravim võib olla kallim.

Euroopa retsept

Kui teil on plaanis osta ravimeid mõnes teisest EL-i või EÜ riigis või Šveitsist, võite küsida arstilt eraldi Euroopa retsepti. Võite taotleda hüvitist välismaalt ostetud ravimi hinnalt tagantjärele Kelast. Hüvitise saamine eeldab, et ostetud ravimi hüvitamine on Soomes aktsepteeritud.

Eraravi hüvitised

Kui käite eraarsti juures, hüvitab Kela vaid osa eraarsti tasust, ravist ja sooritatud uuringutest. Saate hüvitise sageli kohe eraarsti vastuvõtul, kui näitate oma Kela kaarti.

Kui lähete ravile teise EL-i või EÜ riiki või Šveitsi, saate ravi puhul niisama suure hüvitise kui saaksite samaväärselt eraravi korral Soomes.

Terviseteenuste kasutamise kohta välismaal saate teavet piiriülese tervishoiu kontaktpunktist.

 www.kela.fi/yhteyspiste

Kela kinnitab arstitasudele, uuringutele ja ravile tariifid, mille suurus vastab hüvitise määrale. Tariife saate näha internetis.

 [www.kela.fi /taksat](http://www.kela.fi/taksat)

Näide

Matti käis eraarsti juures ja maksis selle eest tasu 84 eurot.

Kela kehtestatud arstivisiidi hüvitismäär on 12 eurot. Kela hüvitab 12 eurot ja Matti maksab ise ülejäänud osa ehk $84 - 12 = 72$ eurot

Kela hüvitab osaliselt ka eraarsti määratud uuringud ja ravi, näiteks füsioteraapia ja laboriuuringud.

Kela kinnitab uuringutele ja ravile tariifid, mille suurus vastab hüvitise määrale.

Kela ei maksa hüvitist, kui võtate eraarstilt tõendi näiteks juhilubade või pensioni saamiseks või õppeasutusse sisseastumiseks.

Arstitõendite hüvitamise küsimustes tuleks pöörduda Kela poole.

Erahambaravi hüvitised

Kui käite erahambaarsti vastuvõtul, maksab Kela hüvitist suu- ja hambaravi eest. Kela hüvitist ei maksta, kui käite kohaliku omavalitsuse hambaarsti juures. Harilikult ei hüvita Kela ka näiteks hambaproteesidega seotud kulusid.

Kela hüvitab osa erahambaarsti tasudest. Kela kinnitab hambaarstitasudele hüvitise määrale vastavad tariifid.

Kela maksab hüvitist ka erahambaarsti määratud ravi ja uuringute eest.

Hüvitist makstakse ka suuhügienisti tasudelt. Erahambaarsti arvel on sageli ka näiteks bürookulud, mida Kela ei hüvita.

Saate Kela hüvitise erahambaarsti juures enamasti kohe, kui näitate oma Kela kaarti.

Võite taotleda Kelast hüvitist ka tagantjärele, kui olete tasunud täishinna.

Sõidukulude hüvitamine

Võite taotleda Kelast hüvitist, kui olete sõitnud tervisekeskusesse, eraarsti juurde, haiglasse või taastusraviasutusse.

Kela ei hüvita eraldi apteegist ravimite toomise sõidukulu.

Kela hüvitab üldiselt odavaima sõiduväsi, mis tähendab enamasti rongi- või bussisõitu.

Kui on vaja kasutada oma autot, on hüvitis 0.20 eurot kilomeetri kohta.

Ööbimishüvitis

Kui peate teekonnal ööbima, võite saada Kelast ööbimisraha. See on kõige enam 20.18 eurot ööpäevas.

 [www.kela.fi /matkakorvaus](http://www.kela.fi/matkakorvaus)

Sõidukulude omavastutus

Ühe sõidusuuna omavastutusosa on 2015. aastal 16 eurot. Sõidukulude hüvitist makstakse sõidusuuna omavastutusosa ületavalt osa eest. Taotlege hüvitist ka makstud, omavastutusest väiksematelt kuludelt, sest need kasvatavad teie iga-aastast omavastutusosa.

Kui sõidukulud on aastas kokku rohkem kui 272 eurot (aastal 2015), hüvitab Kela seda summat ületava osa täielikult.

Taksosõidud

Kui peate kasutama taksot, peab teil olema raviasutuse selgitus takso kasutamise vajalikkuse kohta. Kela võib hüvitada takso kasutamisest johtunud kulutusi teie enda selgituse põhjal selle teekonna osa puhul, kus ühissõidukid ei ole kasutusel.

Takso tellimine ja taksosõidu omavastutus

Tellige takso alati oma raviringkonnas keskselt tellimisnumbrilt.

Nii saate sõiduhüvitise kohe taksos ja maksate sõidu eest vaid omavastutuse ulatuses (16 eurot).

Kui tellite takso mujalt kui keskselt tellimisnumbrilt, on omavastutus 32 eurot.

Teil tuleb siis taotleda ka hüvitist Kelast tagantjärele.

Haiguspäevaraha

Kela maksab haiguse perioodi eest haiguspäevaraha. Haiguspäevaraha makstakse üldiselt pärast seda, kui olete olnud 10 päeva haige. Kui olete ettevõtja, võite saada haiguspäevaraha juba varem. Kui saate haiguspuhkuse aja eest palka, maksab Kela hüvitise teie tööandjale.

Kes saab haiguspäevaraha?

Võite saada haiguspäevaraha, kui olete 16–67-aastane ega ole võimeline haiguse tõttu töötama.

Kui suur on haiguspäevaraha?

Haiguspäevaraha suurus sõltub teie sissetulekutest. Päevaraha arvestatakse üldjuhul maksustatud töötulude alusel.

Päevaraha makstakse üldjuhul 6 päeva eest nädalas.

Saate hinnata oma haiguspäevaraha suurust Kela kodulehel oleva kalkulaatoriga.

 [www.kela.fi /laskurit](http://www.kela.fi/laskurit)
(teenus soome keeles)

Töötu päevaraha arvestatakse töötuskindlustushüvitise määra.

Õppetoetust saav õppur võib haigestumise korral taotleda haiguspäevaraha.

Näide

Kui palgatulud on 2500 eurot kuus, on haiguspäevaraha umbes 70 eurot päevas ehk umbes 1750 eurot kuus. Vähem teenivatel inimestel on haiguspäevaraha väiksem ja rohkem teenivatel suurem.

Taotlege haiguspäevaraha 2 kuu jooksul alates töövõimetusel algusest.

Kui kaua haiguspäevaraha makstakse?

Haiguspäevaraha makstakse kõige enam umbes aasta eest.

Juba enne seda hakatakse uurima, kas haiguse ravimisel oleks kasu taastusravist.

Päevaraha 90 argipäeva eest

Kui olete töötaja, palub Kela teil esitada oma töötervishoiuarsti otsuse alles oleva töövõime ja töö jätkamise võimaluste kohta hiljemalt siis, kui haiguspäevaraha on makstud 90 argipäeva eest.

Haiguspäevaraha lisaeg

Kui olete juba saanud haiguspäevaraha maksimaalse aja ehk umbes aasta eest ja tööle tagasi läinud, kuid haigus takistab ikka veel töötamist, võib Kela maksta päevaraha veel 50 päeva eest.

See eeldab, et olete olnud töö järgest 30 päeva ehk umbes kuu aega.

Kui töövõimetus jätkub ja te ei saa tööle tagasi minna, selgitatakse välja, kas võite jääda töövõimetus pensionile.

Töövõimetuspension võib tähendada kahte asja. Töövõimetuspensioni võib maksta tööpensioniasutus või Kela. Kela maksab töövõimetuspensioni, kui te ei saa tööpensioniasutusest piisavat pensioni.

Osaline haiguspäevaramaha

Osaline haiguspäevaramaha toetab tööle naasmist.

Osalist haiguspäevaramaha võib saada isik, kes oli enne haigestumist täistööajaga tööl, kuid naaseb haiguse tõttu tööle osaaajaga.

Tööaega tuleb vähendada tööajast umbes pooleni (40% – 60%). Töötajale makstakse selle aja eest osalist haiguspäevaramaha, mis on pool haiguspäevarahast.

Osaajaga tööd võite alustada kõige varem pärast seda, kui olete olnud haige 10 päeva. Osalist haiguspäevaramaha makstakse kõige enam umbes 5 kuud (120 argipäeva).

Osalise haiguspäevaramaha taotlemisaeg on 2 kuud.

Haiguspäevaramaha, taastusravi või pension?

Kui haigus kestab pikalt, tuleb mõelda, mida teha tulevikus. Kas oleks abi taastusravist?

Kui olete saanud 60 argipäeva haiguspäevaramaha, selgitab Kela vajaduse korral välja, kas teie haiguse puhul võiks olla abi taastusravist.

Kui olete saanud haiguspäevaramaha 150 argipäeva ehk peaaegu 6 kuud, saate Kelast kirja, kus tutvustatakse mitmesuguseid taastusravivõimalusi.

Kui tunnete, et vajate taastusravi, võite ka ise pöörduda oma raviarsti, töötervishoiuarsti või Kela poole.

Töövõimetuspension

Haiguspäevaraha makstakse üldjuhul kõige enam 300 argipäeva eest. Kui teie haigusest või puudest tingitud töövõimetus jätkub ja teil ei ole õigust saada haiguspäevaraha, võite taotleda töövõimetuspensioni. Seda võib maksta tööpensioniasutus või Kela või mõlemad.

Kela töövõimetuspensioni makstakse siis, kui te ei ole töötanud või kui te ei saa tööpensioniasutusest piisavat pensioni.

Seda, kas teil on õigus saada töövõimetuspensioni, mõjutab lisaks haigusele või puudele ka teie vanus ja see, millist tööd olete teinud ning milline on teie kutseharidus.

Kui te ei suuda tööle naasta ega saa ka pensioni, võtke ennast töö- ja ettevõtlusbüroos arvele töötu tööotsijana hiljemalt järgmisel päeval pärast haiguspäevaraha lõppemist. Nii võite saada ajal, mil ootate töövõimetuspensioni määramise otsust, toimetuleku kindlustamiseks töötu päevaraha. Kui olete töötukassa liige, taotlege oma töötukassast palgapõhist päevaraha.

Töötervishoid

Seaduse järgi on tööandjal kohustus võimaldada kõikidele oma töötajatele ennetavaid töötervishoiuteenuseid.

Tervisekontrollis jälgitakse töötaja tervises seisundit ja töövõimet. Eesmärk on töötaja töövõime säilimine.

Tööandja võib pakkuda oma töötajatele ka raviteenuseid, maksimaalselt üldarsti teenuseid.

Täpsemat teavet töötervishoiu kohta saate oma tööandjalt.

Tööandja võib taotleda Kelast töötervishoiukulude hüvitist.

Ettevõtja töötervishoid

Eraettevõtja võib võimaldada töötervishoiuteenuseid ka iseendale. See on siiski alati vabatahtlik.

Kui ettevõtja teenistuses on töötajaid, on ta kohustatud võimaldama neile töötervishoiuteenuseid. Ettevõtja võib taotleda Kelast töötervishoiukulude hüvitist.

Kui laps haigestub

Kui laps haigestub ja vajab arstiabi, võite viia ta tervisekeskusse või eraarsti vastuvõtule. Kela hüvitab lapse ravi, sõidukulud arsti juurde ja ravimid samamoodi nagu täiskasvanu puhul.

Kui haigestub alla 10-aastane laps, võite jääda tema hooldamiseks ajutisele lapsehoolduspuhkusele. Selle võib kesta kõige enam 4 tööpäeva. Tööandja ei pea ajutise lapsehoolduspuhkuse aja eest palka maksma.

Erihooldusraha

Kui hooldate haiget või puudega alla 16-aastast last, võite taotleda Kelast erihooldusraha.

Eeldus on, et peate olema töölt eemal lapse haiglaravi ja sellega seotud koduse ravi tõttu, ja teie teenistus väheneb.

Taotlusele tuleb lisada arstitõend D, milles kinnitatakse, et vanema osalemine lapse hooldamisel on vajalik.

Saate hinnata erihooldusraha suurust internetiaadressil

 www.kela.fi/laskurit.

Taotlege erihooldusraha 4 kuu jooksul pärast hoolduse algust.

Taastusravi toetamine

Taastusraviga püütakse parandada vähenenud töö- ja tegutsemisvõimet. Kela korraldab taastusravi ja toetab toimetulekut taastusravi ajal.

Lisaks Kelale korraldavad taastusravi tervisekeskused ja haiglad, tööpensioniasutused ning TE-bürood.

Kela korraldatav taastusravi on:

- kutsealane taastusravi
- psühhoterapiline taastusravi
- raske puudega inimeste taastusravi
- kaalutlustel põhinev taastusravi.

Kela taastusravikursused leiate internetist aadressil

 www.kela.fi/kuntoutuskurssit.

Taastusraviteenuste pakkujad leiate aadressilt

 www.kela.fi/palveluntuottajahaku.

Kutsealane taastusravi

Kutsealane taastusravi on mõeldud tööealistele, kelle haigus on põhjustanud või hinnatakse, et see võib lähiaastatel põhjustada nende töö- või õppimisvõime nõrgenemist.

Taastusravi eesmärk on parandada töövõimet või näiteks pärast haigust tööle naasmist.

Taastusravi võib aidata ka noorel tööellu siseneda.

Kutsealase taastusravi ühe osana antakse ka abivahendeid töö või õpingutega hakkamasaamiseks.

Psühhoterapiline taastusravi

Kui teil on arsti diagnoositud psüühikahäire, millele olete saanud ettenähtud ravi vähemalt kolm kuud, kuid see raskendab ikkagi õpinguid või tööl toimetulekut, võite taotleda Kelalt psühhoterapilist taastusravi. Selle eeldus on psühhiaatri otsus, milles tõdetakse, et vajate psühhoterapilist taastusravi.

Raske puudega inimeste taastusravi

Raske puudega inimeste taastusravi on mõeldud alla 65-aastastele raske puudega inimestele.

Taastusravi eesmärk on parandada või kaitsta töö- või toimetulekuvõimet nii, et ravi saaja tuleks igapäevatoimingutega võimalikult hästi toime, hoolimata oma haigusest või puudest.

Kaalutlustel põhinev taastusravi

Kaalutlustel põhineva taastusravina võite taotleda taastumis- ja kohanemiskursusi või individuaalset taastusravi taastusraviasutustes. Lisaks kaalutlustel põhinevale taastusravile on neuropsühholoogiline taastusravi ning mitmesugused arendusteenused ja tööabivahendid.

Kuidas pääseda taastusravile?

Võite taotleda taastusravi, kui tunnete, et teie töö- ja tegutsemisvõime on alanenud. Tel peab alati olema ka arstitõend taastusravi vajaduse kohta.

Kui kahtlustate, et vajate taastusravi, pöörduge kõigepealt arsti poole. Arst uurib, kas taastusravist on abi ja teeb selle kohta otsuse. Ka arst võib teha taastusravi ettepaneku.

Arsti otsuses öeldakse, milline haigus või puue Teil on ja millist taastusravi arst selleks soovitab. Kui olete saanud arsti otsuse, võite taotleda Kelast taastusravi. Kelas kaalutakse, kas taastusravi on võimalik määrata.

Taastusraviraha

Taastusraviraha kindlustab teie toimetuleku taastusravi ajal. Taastusraviraha arvestatakse üldiselt samamoodi nagu haiguspäevaraha. See määratakse sõltuvalt sissetulekutest ja on maksustatav tulu.

Noore taastusraviraha

Võite saada noore taastusraviraha, kui

- olete 16–19-aastane
- teie töö- või õppimisvõime on haiguse või puude tõttu oluliselt nõrgenenud
- koduvallas on koostatud teie õppimiseks või muuks taastusraviks plaan, sest vajate erilisi tugimeetmeid.

Kela võib maksta noore taastusraviraha sellise õppimis- või taastusraviaja eest, mis edendab teie sisenemist tööellu.

Taotlege taastusraviraha 4 kuu jooksul pärast taastusravi algust.

Puudetoetused

Kela toetab puuetega inimeste ja pikka aega haigete iseseisvat hakkamasaamist ja elu.

Lapse puudetoetus

Alla 16-aastase puudetoetust võib saada pikka aega haige või puudega laps.

Eeldus on, et puue või haigus tekitab perele vähemalt poole aasta pikkuse erikoormuse või seob rohkemal määral kui terve lapse hooldamine.

16-aastaseks saanu puudetoetus

Puudetoetust võib saada 16-aastaseks saanud puudega või pikka aega haige, kelle tegutsemisvõime on vähemalt aasta aega olnud nõrgenenud.

Eeldus on, et puue või haigus põhjustab raskusi, abivajadust või suunamise ja järelevalve vajadust. Puudetoetuse liik ja suurus sõltuvad puude raskusastmest.

Puudetoetuse määrad on:

- põhipuudetoetus 93.28 eurot kuus
- suurendatud puudetoetus 217.66 eurot kuus
- suurim puudetoetus 422.06 eurot kuus.

Pensionisaaja hooldustoetus

Pensionisaaja hooldustoetus on mõeldud pensionil olijatele, kelle tegutsemisvõime on haiguse või puude tõttu vähemalt aasta aega olnud nõrgenenud.

Hooldustoetuse määrad on:

- põhihooldustoetus 62,48 eurot kuus
- suurendatud hooldustoetus 155,53 eurot kuus
- suurim hooldustoetus 328,87 eurot kuus.

Toitumishüvitis

16-aastaseks saanud isikud, kes põevad tsöliaakiat, võivad saada hüvitist gluteenivaba menüü kulude katteks.

Hüvitis on 23.60 eurot kuus.

Tölketeenused puudega inimestele

Kela osutab kuulmis-, nägemis- ja kõnepuudega inimestele suulise tõlke teenuseid.

Taotlemine ja maksmine

Võite taotleda Kela haiguspäevarahaga ja taastusraviraha internetis.

 [www.kela.fi /asiointi](http://www.kela.fi/asiointi)

Võite taotleda toetust, täitest internetis saada oleva blanketi.

 [www.kela.fi /lomakkeet](http://www.kela.fi/lomakkeet)

Saate taotlusblankette ka Kela büroodest.

Toimetage taotlusblanketid Kela bürosse.

- Kontrollige üle taotlemise tähtjaid.
- Kontrollige taotluselt, millised lisad sellel peavad olema.
- Kontrollige, milline arstitõend tuleb taotlusele lisada.

Toetuste maksmine

Kui Kela on teie taotluse läbi vaadanud, saabub teile koju toetust puudutav otsus.

Otsusesse on märgitud toetuse suurus ja põhjendused.

Saate otsuse ka siis, kui see on negatiivne.

Kela maksab toetused teie pangaarvele.

Kela teenindab

Veebis

Saate Kelaga suhelda mugavalt veebikeskkonnas.

Teavet saate Kela kodulehelt.

Võite toetuste suurused

kalkulaatoriga välja arvutada.

Kela koduleht asub aadressil

www.kela.fi

Kela asjaajamisteenuste kaudu on turvaline asju ajada.

Asjaajamisteenusesse saate sisse

logida oma internetipanga

kasutajatunnuste või mobiil-ID-ga.

Kela asjaajamisteenuse kaudu võite:

- taotleda Kela toetusi
- saata lisasid
- vaadata oma taotluse käsitlemise seisu
- teavitada muudatustest
- toetuse tühistada.

Kela asjaajamisteenused on aadressil

 [www.kela.fi /asiointi](http://www.kela.fi/asiointi)

Telefoni teel

 Haigestumine 020 692 224
Taastusravi 020 692 225
Puudetoetused 020 692 231
(inglise ja rootsi keeles)

 Haigestumine 020 692 204
Taastusravi 020 692 205
Puudetoetused 020 692 211
(soome keeles)

Büroodes

 Kela bürood teenindavad kõikides Kela toetustega seotud küsimustes.

Lähima Kela büroo või

ühisteeninduspunkti aadressiandmed

leiate internetist

 [www.kela.fi /yhteystiedot](http://www.kela.fi/yhteystiedot)

Aadressid ja teenusenumbrid on ka

kohalikes telefoniraamatutes.

Aja broneerimisega

Võite broneerida aja Kela büroosse või telefoninõustamisele.

Broneerige aeg, kui teie elus on

toimunud suur muudatus või on

tegemist muu keeruka probleemiga.

Broneerige aeg veebis

 [www.kela.fi /ajanvaraus](http://www.kela.fi/ajanvaraus)

või helistage Kela teenusenumbrile.

Kui vajate tõlkeabi, võtke ühendust

Kelaga või vaadake lisateavet

aadressilt

 [www.kela.fi /tulkkaus](http://www.kela.fi/tulkkaus)

Kela töötajatel on vaikimiskohustus.

Neil on keelatud rääkida klientide

asjadest kõrvalistele isikutele.

Kontaktandmed

Teatage muudatustest

Kui saate mingit Kela toetust, ärge unustage teavitada Kelat kohe, kui teie olukord muutub. Sellised olukorrad võivad olla teie elukoha, peres või sissetulekutes aset leidvad muudatused.

Tagasinõudmine

Kui Kela maksab ebaõigete andmete tõttu rohkem toetust, nõutakse see teilt tagasi.

 [www.kela.fi /takaisinperinta](http://www.kela.fi/takaisinperinta)

Vaide esitamine

Võite esitada Kela otsuse suhtes vaide. Otsusele on lisatud vaide esitamise juhised.

Küsimuste korral pöörduge:

 Haigestumine 020 692 224
Taastusravi 020 692 225
Puudetoetused 020 692 231
(inglise ja rootsi keeles)

 Haigestumine 020 692 204
Taastusravi 020 692 205
Puudetoetused 020 692 211
(soome keeles)

Sotsiaalkaitse vaidekomisjon
(**Sosiaaliturvan**
muutoksenhakulautakunta)

Telefon 0295 163 800

www.somla.fi

Kui teil on küsimusi toetuse või väljastatud otsuse kohta, võtke ühendust! E-R kl 8–18

Ajateenija toetused _____ 020 692 200
Eluasemetoetused _____ 020 692 201
Pensioniküsimused _____ 020 692 202
Kela kaart ja EL-i
ravikindlustuskaart _____ 020 692 203
Taastusravi _____ 020 692 205
Toetused lastega
peredele _____ 020 692 206

Välja- ja sisseränne _____ 020 634 0200
Lähedase surma
korral _____ 020 692 208
Haigestumine _____ 020 692 204
Toetused töötuse ajal _____ 020 692 210
Toetused puuetega
inimestele _____ 020 692 211

Kela bukletid

Bukletid trükistena ja veebis www.kela.fi/muutkielet
suomeksi | på svenska | in English | Davvisámegiella
eesti keeles | Русский

Kodu ja perekond

Toetused lastega perekondadele ja eluasemetoetused

Tervis ja taastusravi

Haigushüvitised ja päevarahad, taastusravi ja puuetega
inimeste toetused

Õpingud

Õppuri toetused ja ajateenija toetused

Töötus

Toetused töötuse ajal

Pensionile jäämine

Pensionikaitse, eluasemetoetus ja hooldustoetus

Elama asumine Soome või Soomest välismaale

Kuidas saate Soome sotsiaalkaitse ja mis juhtub, kui
asute elama välismaale?

Bukletid on saadaval Kela büroodes ja
ühisteeninduspunktides.